

SİLİFKE DOLAYLARINDA YAPILAN ARAŞTIRMALAR

Silifke ve çevresinde 1972 yılından beri yapılmakta olan arkeolojik araştırma ve incelemeler 1977 yılında da sürdürülerek 25 Ağustos — 19 Eylül tarihleri arasında adı geçen bölgede beşinci dönem çalışmaları yapılmıştır. Başkanlığım altındaki ekipte asistanım Mehmet İ. Tunay, kürsüm okutmanı Münevver Keşoğlu, rölöve çıkarmak ve plânları çizmek üzere asistanım mimar Birol İ. Alpay ve fotoğrafçı olarak da eski öğrencilerimizden, şimdi Müzeler Genel Müdürlüğünde görevli Nedret Bayraktar bulunmuştur. Geçen yıllarda olduğu gibi merkez olarak Silifke seçilmiş ve incelenecek yerlere buradan tutulan vasıtalarla gidilmiştir.

Çalışmalar üç ayrı grup halinde özetlenebilir:

1. Bu bölgede evvelce başkaları tarafından yapılan araştırmaların yerinde kontrolü, eksikliklerin tamamlanması ve yanlışların düzeltilmesi.
2. Tarafımızdan önceki dönemlerde incelenen fakat bazı eksik taraflar olduğu anlaşılan anıtların tekrar görülerek, bu eksikliklerin giderilmesi.
3. Şimdiye kadar hiçbir araştırmacının görmediği, bilhassa kuzeydeki dağlık bölgede, Toros'lardaki bazı ören yerlerinin ve buradaki anıtların araştırılıp incelenmesi, bunların fotoğraflarının (siyah-beyaz ve renkli) çekilmesi ölçülerinin alınarak rölövelerinin çizilmesi, notların yazılması.

Bu çalışmalar Silifke'nin doğu ve batısındaki kıyı şeridinde, bölgenin kıyısında-ki ıssız adacıklarda ve geride kuzeyde dağlarda yapılmış ve bunun için özel vasıtalar kiralandıktan başka birçok yere ancak dağ ve orman içinde uzun yürüyüşlerle yaya olarak ulaşmak mümkün olmuştur.

Birinci grup çalışmalarda evvelce E. Herzfeld ve S. Guyer tarafından *Meriamlık und Korykos* (Mon. Asiae Minoris Antiqua, II)'da tanıtılan eski Korykos şehri ile kıyıdaki kalesi yeniden incelenerek, buradaki yapılar hakkında bu kitapta verilen bilgiler yerinde ve yapılar üzerinde kontrol edilmiş, eksik bazı binaların varlığı anlaşılacak bunların ölçüleri alınıp, plânları çizilmiştir. Aynı gruba giren bir çalışma da Erdemli'nin kuzeyinde dağlarda bulunan antik bir şehir, Tabureli ören yerinde yapılmıştır. Çok yıl önce Keil ve Wilhelm tarafından *Denkmäler aus dem Rauhen Kilikien* (Mon. Asiae Minoris Antiqua, III)'da tanıtılan, son yıllarda da O. Feld tarafından çok kısa bir not halinde bir daha üzerinde durulan bu yerdeki yapı kalıntılarından iki eski basilika'nın yeniden rölöveleri çıkarılmıştır. Nihayet Silifke-Uzuncaburç yolu üstünde olan ve geçen yüzyıl sonlarında Th. Bent tarafından tanıtılan Meydan kalesi yeniden incelenmiş, aşağıdaki Persenti deresi yatağında bulunan Roma devrine ait güzel bir *aedicula* üzerinde çalışılmıştır.

İkinci grup çalışmalarda evvelce tarafımızdan görülerek incelenen bazı yerlere tekrar gidilmiştir. Bunlardan birincisi kıyıdaki ıssız adalardır. Boğsak adası ile Küçük Ada'daki yapıların eksik resimleri ve rölöveleri tamamlanmıştır. 1972 y-

ından itibaren birkaç defa gidilen ve üç saatlik zor bir yürüyüşle ulaşılabilen Karakabaklı ören yerine bir daha gidilerek buradaki eski şehir kalıntısı ve anıtların eksik kalan rölöveleri tamamlanmıştır.

Üçüncü grup çalışmalar şimdye kadar bilinmeyen anıtlar ve ören yerleri üzerinde yapılmıştır. Bu grupta ilk inceleme Ağa limanı kalesi önündeki adacık üzerinde bulunan bir basilika ile ilgilidir. Çok harap durumdaki bu yapının ancak sınırlı ölçülerde rölövesi alınabilmiştir. Bu grup çalışmaların en önemlisi Toroslarda iki yerde gerçekleşmiştir. Bunlardan birincisi Öküzlüklü mevkiindeki yapıdır. Yol üzerinde Yanıkhan denilen yerde biri kitabeli iki basilika bulunmuş, Öküzlüklü'de ise küçük bir şehir kalıntısı bulunmuştur. Burada mimarî tarihi bakımından çok önemli büyük bir basilika harabesi, çeşitli yapılar ve çok iyi durumda kalmış eski bir yol ile karşılaşmıştır. İkinci önemli örenyeri ise Emirzeli olup, burada oldukça geniş eski bir şehir kalıntısı bulunmuştur. Hellenistik çağdanberi var olduğu kalıntıların mimarisinden anlaşılan bu yerde de önemli yapıların varlığı dikkati çekmiş, çok iyi durumda eski bir evden başka, ikisi çok iyi durumda üç büyük basilika ve başka yapılar üzerinde çalışılmıştır.

1977 yılı yazında yapılan inceleme ve araştırmaların ana çizgileri bu raporda özetlendiği gibidir. Bu çalışmalarda elde edilen bilgiler mimar asistanım Birol Alpay tarafından işlenerek çizilmektedir. Araştırmalarıma ilgi duyan Fransız bilim adamlarının daveti üzerine 1977 yılı Kasım ayında Paris'e giderek Paris IV-Sorbonne Üniversitesi ile Collège de France'da Silifke ve çevresindeki çalışmalarına dair 17 ve 28 Kasım günleri iki konferans vermiş bulunuyorum *.

PROF. DR. SEMAVİ EYİCE

* Bu bölgedeki araştırmalarımız ile ilgili olarak bir yazımız yayınlanmış bulunuyor, bkz. Semavi Eyice, *Silifke çevresinde incelemeler: Kanlıdivan (=Kanytelis-Kannytelideis) basilikaları*, "Anadolu Araştırmaları" IV-V (1976-1977) s. 411-442, lev. I-XVIII; Bu yazının almanca bir özeti, Erlangen'de yapılan XX. *Deutscher Orientalistentag*'ın bildirileri arasında yayınlanacaktır.